

моделі: економічної, соціальної та демографічної. Проміжними є оцінки складових моделі оцінювання соціально-економічної безпеки регіону. Причому, проміжним характером оцінки складових моделі не обмежуються, вони є не лише складовими результуючої оцінки, а й мають і самостійне значення.

Основу моделі оцінювання соціально-економічної безпеки регіону складають первинні показники, які й визначають дескриптивний характер моделі. Адже модель розроблено виходячи з припущення, що її результат до реалізації невідомий, тоді як значення первинних показників та їхня динаміка відомі, а тому мають бути достовірними.

Первинні показники моделі оцінювання соціально-економічної безпеки регіону представлено показниками динаміки абсолютних значень первинних показників (темпи приросту) з урахуванням знаку динаміки. Тобто у пропонованій моделі використовуються не абсолютні значення первинних показників, а показники їхньої динаміки (індекси). Динаміка (знакові критерії зміни) первинних показників знаходить використання в різноманітних моделях оцінювання, хоча і достатньо обмежено.

Показники в моделі оцінювання соціально-економічної безпеки регіону формуються за принципом «знизу – вгору». Тому достовірність проміжних та результуючої оцінок моделі оцінювання соціально-економічної безпеки регіону переважною мірою визначається якістю первинних показників (III та IV рівні моделі). Кожен з первинних показників моделі у певному, достатньо вузькому аспекті описує стан соціально-економічної безпеки регіону.

Включення показників до числа первинних показників моделі оцінювання соціально-економічної безпеки регіону має бути ретельно обґрунтованим. Для цього розроблено правила відбору та конструювання показників за кожною складовою моделі. Недотримання цих правил із самого початку оцінювання закладає підстави низької достовірності оцінок соціально-економічної безпеки регіону, чого необхідно уникати.

УДК: 332.143

Горохова Л. П.

*Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
м. Київ*

Скібська К. О.

Зеленський В. В.

*Черкаський державний технологічний університет
м. Черкаси*

РЕГІОНАЛЬНІ РИНКИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Основним і найбільш складним завданням сучасних ринкових перетворень у системі державного та регіонального управління є формування

цивілізованого, ефективного, динамічного ринку праці. Ситуація, що склалася у національній економіці, свідчить про суттєвий вплив макроекономічних чинників й поступове скорочення соціально-трудова гарантій з боку держави. Результати і наслідки трансформацій неоднозначно вплинули на економічну активність і якість життя населення в Україні. Разом із тим докорінна перебудова галузей посприяла перегляду управлінських підходів у бік інформаційної економіки.

Важливими настановами в умовах інформаційної економіки стають обрання напрямів системного реформування та подальшого розвитку ринку праці. За таких умов першочерговим питанням є формування відповідного до потреб регіональних економік кадрового потенціалу, що визначається його здатністю рухатися до нових зовнішніх ресурсів і відповідністю трансформаціям техно- та соціосфери. Розв'язання відповідних питань дозволяє створювати нові робочі місця, поширювати їх інформаційно-економічну взаємодію, трансформувати ринкові відносини з урахуванням вимог постіндустріального суспільства.

Кадрове забезпечення стає важливим ресурсом інноваційних процесів, що відбуваються на мікро-, мезо- та макрорівнях. Доволі складними залишаються питання стимулювання та підтримки зайнятості у період глобального поширення транснаціональних корпорацій, оскільки на зміну традиційним методам управління приходять нові, що ґрунтуються на інноваційному підприємництві, менеджменті, інформаційному інжинірингу та автоматизації економічних процесів. У нових умовах інформаційної економіки стають актуальними питання особливостей поширення та впливу інноваційних процесів і технологій на ринок праці. Додатково потребує нарощування практичних знань та підходів система управління соціально-трудовами процесами з одночасним з'ясуванням їх відповідності економічним інтересам розвитку регіональних господарських комплексів в умовах інформаційної економіки.

Нові можливості інформаційної економіки сприяють розвитку територій, обмежених матеріальними ресурсами, шляхом використання людського інтелекту. Інтелектуальний та інформаційний потенціал регіонів починає перетворювати нові ресурси та сприяє розвитку коопераційних зв'язків, інтеграції бізнесу, влади та науки. Отже сучасна економічна система усе більше набуває інформаційної спрямованості.

По-перше, з'являються нові форми соціальної організації за рахунок впровадження нових технологічних умов, перетворення послідовності генерування, обробки, передачі інформації, видозміни бачення трудових ресурсів та представлення їх як фундаментального джерела інноваційного розвитку.

По-друге, поширюються процеси глобалізації, що видозмінюють ринкові складові (капітал, технології, інформацію) та впливають на галузеву структуру й функціонування у сфері виробництва, розподілу, споживання.

Трансформаційні процеси призвели до появи мультикультурних ознак та нарощування різноманітності соціальних і культурних контекстів ринку праці,

що підтверджується появою нових або скороченням наявних робочих місць, зміною меж існуючих взаємовідносин, посиленням значення нових знань та інформації. Такі передумови призводять до поступового об'єднання кадрових ресурсів, технологічних змін, наукових розробок та інших складових у єдиний інформаційний простір. За таких умов відбувається зміна схем ведення бізнесу, що у свою чергу, вимагає відповідних дій від системи державного та регіонального управління. Суттєвим підґрунтям для прийняття управлінських рішень стають теоретико-методологічні підходи, що підлягають перегляду й спираються на світову практику та національні особливості господарювання.

Еволюційні процеси, що відбуваються на регіональному ринку праці, набагато в чому залежать від низки передумов, найбільш вагомими з яких є:

по-перше – інформатизація, що сприяє розвитку та впровадженню інформаційних технологій та засобів комунікації у структурах управління, на робочих місцях, у сфері обігу та посередницьких структурах;

по-друге – перетворення в системі освіти, що сприяє розвитку сучасної системи підготовки спеціалістів з орієнтацією на відтворення людського капіталу здатного виробляти та споживати інформаційні продукти і технології;

по-третє – перегляд наукових підходів, що обґрунтовують та активізують фундаментальні й прикладні дослідження в інформаційному секторі;

по-четверте – культурні аспекти, що формують і підвищують роль, значущість та інформаційну свідомість суспільства;

по-п'яте – державний вплив, що акцентує увагу регіональних та державних структур управління на проблемах освіти, науки, виробництва інформаційних продуктів; передбачає поширення програм підтримки освіти, науки, виробництва, бізнесу щодо нарощування можливостей інформаційного сектору економіки;

по-шосте – правові аспекти, що націлені на формування нормативних актів підтримки та захисту інформаційних продуктів і технологій;

по-сьоме – поглиблення корпоративності, що сприяє розвитку корпоративних структур із суттєвими фінансовими, матеріальними, кадровими та технічними ресурсами для здійснення інноваційної діяльності у рамках інформаційного ринку;

по-восьме – набуття професіоналізму, що балансує попит та пропозицію на трудові ресурси на сучасному ринку праці.

У сукупності передумов ринок праці вже відчув структурні зміни, що в першу чергу простежуються у формуванні нових товаропровідних мереж, електронних бізнес-мозаїках економічної взаємодії. Безперервні трансформаційні процеси також вплинули на зміну рис регіонального ринку праці – він переважно базується на телекомунікаційних мережах та електронній економічній взаємодії. Все це посилює вагомість та роль інформаційно-технологічних чинників та пояснює складність питань, що стосуються особливостей регіонального управління при нових формах соціального та технічного поділу праці.

Перебуваючи у динамічному русі регіональний ринок праці одночасно зберігає свої головні риси та властивості, що призводить до появи низки

розбіжностей у поглядах та практичній реалізації управлінських дій. У сучасній практиці усе частіше виникають нестандартні чинники впливу на структуру ринку праці, що скасовує традиційні загальноприйняті підходи в управлінні працею. Особливої уваги заслуговує поява нового сегменту ринку праці – «інформаційні виробники».

УДК 338.48-6:61(477)

Миргородська Д. О.

Науковий керівник:

д. е. н., доцент Л. В. Проданова

Черкаський державний технологічний університет

м. Черкаси

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ РИНКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Медичний туризм – новий сектор світового ринку послуг, формування якого обумовлено світовими глобалізаційними процесами, тобто процесами перетворення світової економіки в єдиний ринок товарів, послуг, капіталів, робочої сили і знань. Офіційної статистики ринку медичного туризму сьогодні не існує, а оцінки та прогнози його розвитку в різних дослідженнях відрізняються. Оцінки різних експертів коливаються від 10,5 млрд. дол. США в 2012 р. до 32 млрд. дол. в 2019 р. і 3 трлн. дол. США в 2025 р. [1]. Згідно з окремими аналітичними оцінками, об'єм світового ринку медичного туризму в останні роки становить близько 2% світового ВВП і до 2022 р. досягне 143,8 млрд. дол. США (очікується зростання майже на 16% порівняно з 2015 р.) [2]. Згідно з іншими даними, об'єм досліджуваного ринку вже сьогодні становить більше 439 млрд. дол. США, а до 2025 р. до 3-4% населення земної кулі будуть подорожувати світом з метою покращення свого здоров'я, фізіотерапії та лікування [3].

Медичний туризм є перспективним сектором економіки і для нашої країни, який може стати важливим прибутковим напрямом розвитку приватного бізнесу та джерелом надходжень коштів до державного бюджету. Він об'єднує дві величезні галузі – медицину і туризм, які відіграють визначальну роль у розвитку не лише економічної, а й соціальної сфери держави. За аналітичними висновками Національної академії медичних наук України: щороку до нашої країни приїждить на лікування майже 50 тис. пацієнтів з Німеччини, Франції, Великої Британії, США, Росії, Білорусі та Ізраїлю; за рік такі пацієнти сумарно витрачають близько 125 млн. дол. США; у свою чергу, українців виїжджає на лікування за кордон у чотири рази більше [4].